

BARN I BY

- utfordringer og
løsninger for gode
oppvekstmiljø

JUBILEUMSSEMINAR BPI 40
ÅR

11.-12. APRIL 2018

SCANDIC OSLO AIRPORT

Helle Nebelong
Landscape Architect MAA, MDL, MPM

Foto: Helle Nebelong

GRANDDANOIS – Greate Danes

H. C. Andersen (1805 – 1875)

& Jan Gehl (1936 -)

SKRAMMELLEGEPLADSEN

Børns ret til fri leg

International Play A blev grundlagt i Danmark i 1961

C. Th. Sørensen (1893-1979)

1943

2017

Foto: Helle Nebelong

JORD
ILD

LUFT
VAND

Fotos: Helle Nebelong

”DET LEGENDE MENNESKE”

Foto fra filmen

Jørgen Leths personlige essay fra 1986 om børns og voksnes leg verden over.

LEGO opfordrede Jørgen Leth til at lave filmen og gav ham helt frie hænder til en facetteret og poetisk beskrivelse af temaet.

Filmen er optaget i forskellige lande og kulturer: Bali, Brasilien, Kina, Danmark, England, Haiti, Spanien og USA.

Filmen er inddelt i 9 kapitler med i alt 61 scener.

DET LEGENDE BY-MENNESKE

Det legende menneske... viser med æstetikerens blik, hvordan leg er dybt forankret i mennesket, hvordan vi ikke kan leve uden. Det legende menneske – homo ludens – er også et tema, der går igen i dansk byplanlægning i øjeblikket...

...danske byrum er unikke, derved at de giver plads og rum til leg, sport og kreativ udfoldelse.

Hvad enten vi taler om Christiania, Den Røde Plads, Sønder Boulevard, havnebadet på Bryggen, Distortion eller løberuter i Søndermarken er det fremragende eksempler på, at det legende menneske kan og må udfolde sig i byens rum.

Lektor Kristine Samson

Institut for Kommunikation og Humanistisk Videnskab

Visuel kultur og performance-design, RUC

Kilde:

<http://arkfo.dk/da/blog/det-legende-bymenneske>

3.12.2012

The urban child

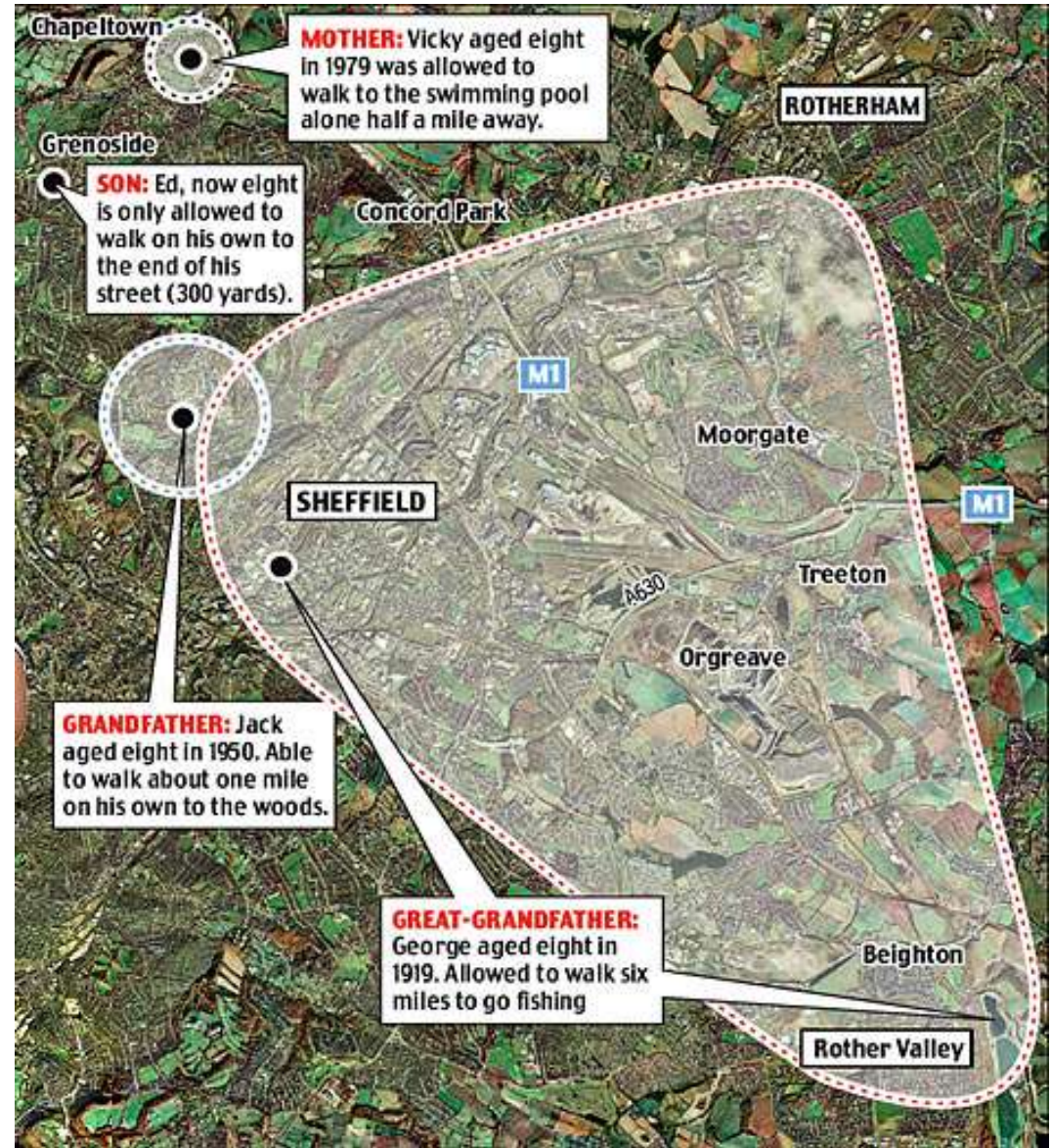
Foto: Helle Nebelong

COPENHAGEN

How children lost the right to roam in four generations

MailOnline

<http://www.dailymail.co.uk/news/article-462091/How-children-lost-right-roam-generations.html> 15. juni 2007

Skal børn holdes i kort snor – eller have lang line?
Gå-selen til børn blev vraget af 1970'ernes pædagogiske krav om fri leg og naturlig udfoldelse. Nu er den kontroversielle snor tilbage som et praktisk instrument for den travle børnefamilie.

Illustration: Andrzej Krause

Children in our towns and cities are being robbed of safe spaces to play

http://www.theguardian.com/commentisfree/2015/jan/06/children-towns-and-cities-robbed-spaces-play?CMP=share_btn_fb

Foto: Uniqa.dk

Grunner til at barn ikke kommer ut:

- Manglende tilgængelighed til natur
- TV, computere, smart phones
- Trafik
- Lekser (lektier)
- Krav og forventninger
- Forældres frygt for ”Stranger-danger”

Foto: Helle Nebelong

Grønt er godt for øjnene...

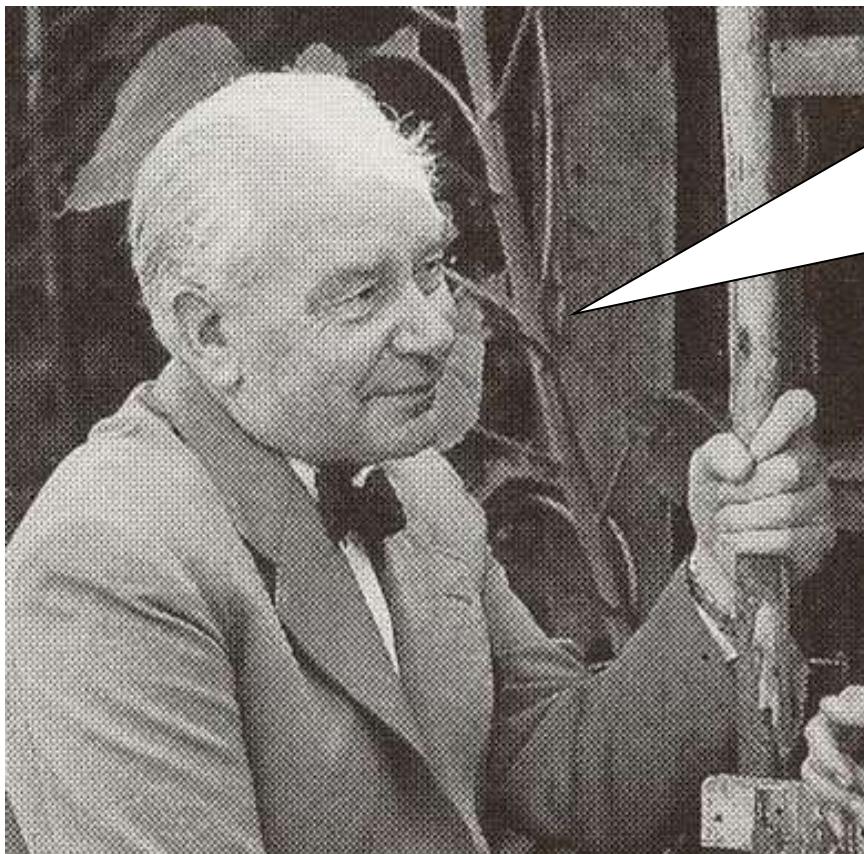
”Endelig knagede det ene Æg efter det andet: "pip! pip!" sagde det, alle Æggeblommerne vare blevne levende og stak Hovedet ud.

"Rap! rap!" sagde hun, og saa rappede de sig alt hvad de kunde, og saae til alle Sider under de grønne Blade, og Moderen lod dem see saa meget de vilde, for det Grønne er godt for Øinene. ”

Den grimme ælling
af H. C. Andersen
(1805-1875)

Foto fra bogen

Til udeleg skulle
vi kunne give
børnene tre
landskabsformer:

C. Th. Sørensen:
Haver – tanker og arbejder
(Christian Ejlers Forlag 1975)

”...**STRANDEN**, det må blive en forbindelse af sandlegepladser og soppedamme, men det synes et mere uløseligt problem end rumfartøjer. Kan det virkelig være sandt? **ENGEN**, græsflader, der kan leges på, det skulle være så temmelig let. **LUNDEN** dvs. skovlignende plantninger, det lader sig gøre, men det problem er, at det tager tid, inden træplanter er store og stærke nok til leg.”

C. Th. Sørensen:
Haver – tanker og arbejder
(Christian Ejlers Forlag 1975)

+ BJERGET

siger jeg, som den 4. landskabsform!

Naturlegepladsen i Valbyparken. Design og foto: Helle Nebelong

– Som menneske er vi designet til at leve i naturen og reagere på naturens farver. Derfor vil en naturlegeplads farvemæssigt per definition være tilpasset børn såvel som voksne.

- Naturens farver er som regel mere afdæmpede, og der er derfor på en naturlegeplads heller ikke nogen risiko for at blive farvemæssigt overstimuleret.

Kilde:

Amalie Nebelong: Skru ned for farverne på legepladserne.

Interview med farvepsykologisk rådgiver Lene Bjerregaard, der i mange år har forsket i, hvordan mennesket påvirkes af farver.

Legepladsen 1/2014

Foto: Helle Nebelong

Det **RØDE** hjørne i KØBENHAVN

- Der er nogle dogmer omkring, at børn elsker farver. Det gør de ... på LEGO-klodser. Men især rød skal man være forsigtig med på store flader. Det er en meget aktiverende farve i for store mængder.

Lene Bjerregaard,
Farvepsykolog

Architect: ONV, Landscape Architect: Schul Landskab

Foto: Helle Nebelong

– Hvis det kun er én farve, der dominerer, får man en voldsomt massiv og ensformig påvirkning. Sansemæssigt svarer det til, at man i en børnehave skruede radioen op på fuld styrke...

Farve- og lyssætningen i en børnehave har direkte betydning for støjniveauet. Og det kan man også overføre til de udendørs legepladser. Så den ensfarvede farvepåvirkning er meget negativ. Det er bedst med flere farver, når det skal være.

– Skru ned for farverne. Hvis man kan nøjes med at give hjørne-stolperne på klatrestativet en farve, så er det fint.

Man kan bruge naturen som rettesnor: Der, hvor naturen bruger pangfarver, er på modne bær, frugter og grøntsager. De fylder ikke ret meget. Og det er sådan, farveforholdet bør være. Både i uderum og i inderum.

Foto: Helle Nebelong

ARKITEKTUR
eller
EGOTEKTUR ?

Foto: Helle Nebelong

Kit
Fence
Carpet

KFC - playgrounds
= FAST PLAY

Attention Restoration Theory (ART) by Rachel and Stephen Kaplan

Directed attention - den målrettede, som kræver megen energi af os, og som vi bruger mange timer på dagligt, når vi tvinger os selv til målrettet at frasortere unødigt støj, der forstyrrer vores koncentration om fx et specialiseret job. Den målrettede opmærksomhed har begrænset kapacitet, og i flg. teorien kollapser vi mentalt, hvis vi hele tiden forsøger at overskride den i vor iver efter at løse flere og flere mere og mere komplekse problemer. Når vi bryder sammen mentalt, har vi i flg. Kaplan's teori brug for at samle nye kræfter. Dem kan vi hente gennem oplevelser i fredelige, grønne omgivelser.

Involuntary attention - den umiddelbare, spontane opmærksomhed som opstår, når vi fx påvirkes af lyde, dufte og temperaturforskelle. Det er den, vi hyppigst gør brug af, når vi opholder os i naturen. Den kræver ingen større mental anstrengelse, men virker tværtimod rekreerende (genskabende).

At oppdage naturen
tager tid...
LAAAAANG tid!

Fotos: Helle Nebelong

Da min søn var tre år, lagde jeg mærke til, når vi gik i skoven, at han havde det med at sige hej til træerne, bækken og vandet, når vi holdt pause.

Når vi skulle gå efter at have spist madpakkerne, sagde han farvel. Jeg kommenterede det ikke, men var besnæret af det.

Da han var blevet seks år, var det slut. Jeg spurgte ham hvorfor, og hans forklaring var: Jamen far, der er jo ingen andre, som hilser på træerne«

Citat Arne Johan Vetlesen, professor i filosofi ved
Universitetet i Oslo i Politiken 2.5.2015

Børn leger alle steder – også på stenbroen

Foto: Helle Nebelong

MY SCHOOL YARD 1964 & 2017

Foto: Helle Nebelong

**”Her i livet lærer mennesket først at gå
og tale. Dernæst lærer det at sidde stille
og holde mund”**

**Marcel Pagnol,
fransk forfatter, dramatiker og
filminstruktør (1895 – 1974)**

Fotos:
Google: "bubbles and duck tails"

Hvorfor går man i barnehagen, -

- og på skolen og skolen, -

- og universitetet og høyskolen -

- og jobber hele livet?

Tove (6) hadde sin
første skoledag forrige uke

“**Det är ju sjukt!**
Jag trodde aldrig
det skulle bli en sån
spridning, men klippet
på Tove är magiskt
och många känner
igen sig i det hon säger.

Isaura Rodriguez
Toves tante

Man får jo aldri
være i fred noen gang.

Tove (6) på første skoledag i Stockholm.

👍❤️😄 28 tusind

3,5 tusind kommentarer

<https://www.facebook.com/nrknyheter/videos/10154047569471715/>

A Norwegian school playground 2018

TEGLVERK SKOLE

Foto: Helle Nebelong

MUNKERUD SKOLE

KUNSTGRÆS, KØBENHAVN

Fra Margarin Til Melketenner

Foto: Helle Nebelong

Margarinfabrikken Daycare Centre and NAV AS Arkitekts had the Universel Design Innovation Prize 2011 in architecture

Foto: Helle Nebelong

Playground design: STUDIO hp

En ØRKENVandring i et gummilandskab i Norge,
som er så rig på natur!!!!

Hvorfor er norske legepladsdesignere IKKE inspireret af den enestående, norske natur ???

Henningsvær, Norway

Foto: Helle Nebelong

www.nina.no

54

NINA Temahefte

Barn og natur

Nasjonal
spørreundersøkelse
om barn og natur

Norske
barn har
mindre
natur-
kontakt

Det er et
faktum!

Norsk institutt for naturforskning

There should be Norwegian rocks one can
climbe and learn how NOT to get hurt?

Hvor er busken, barnen kan gömma sig i ?

Hvor kan de plukke blomster og spiselige
bær?

En opplevelse av høsten

Hvor skal barnen gräva huller, blive smutsiga
og trimme immunforsvaret og få nærkontakt
med

bl.a. Jordbakterien *Mycobacterium vaccae* ?

It's a grown-up approach that everything that has to do with children should be **colourful**, fun ☺ - and as safe as possible!

Fotos: Helle Nebelong

Foto: UNO

Play is much more than fun and safety! We should support children's appropriate risk-taking and exploration in nature

Den standardiserede legeplads er farlig :

Når afstanden mellem alle reb i et klatrenet eller mellem trinene i en trappe/stige er fuldkommen ens, behøver barnet ikke at koncentrere sig om, hvor det skal sætte sin fod.

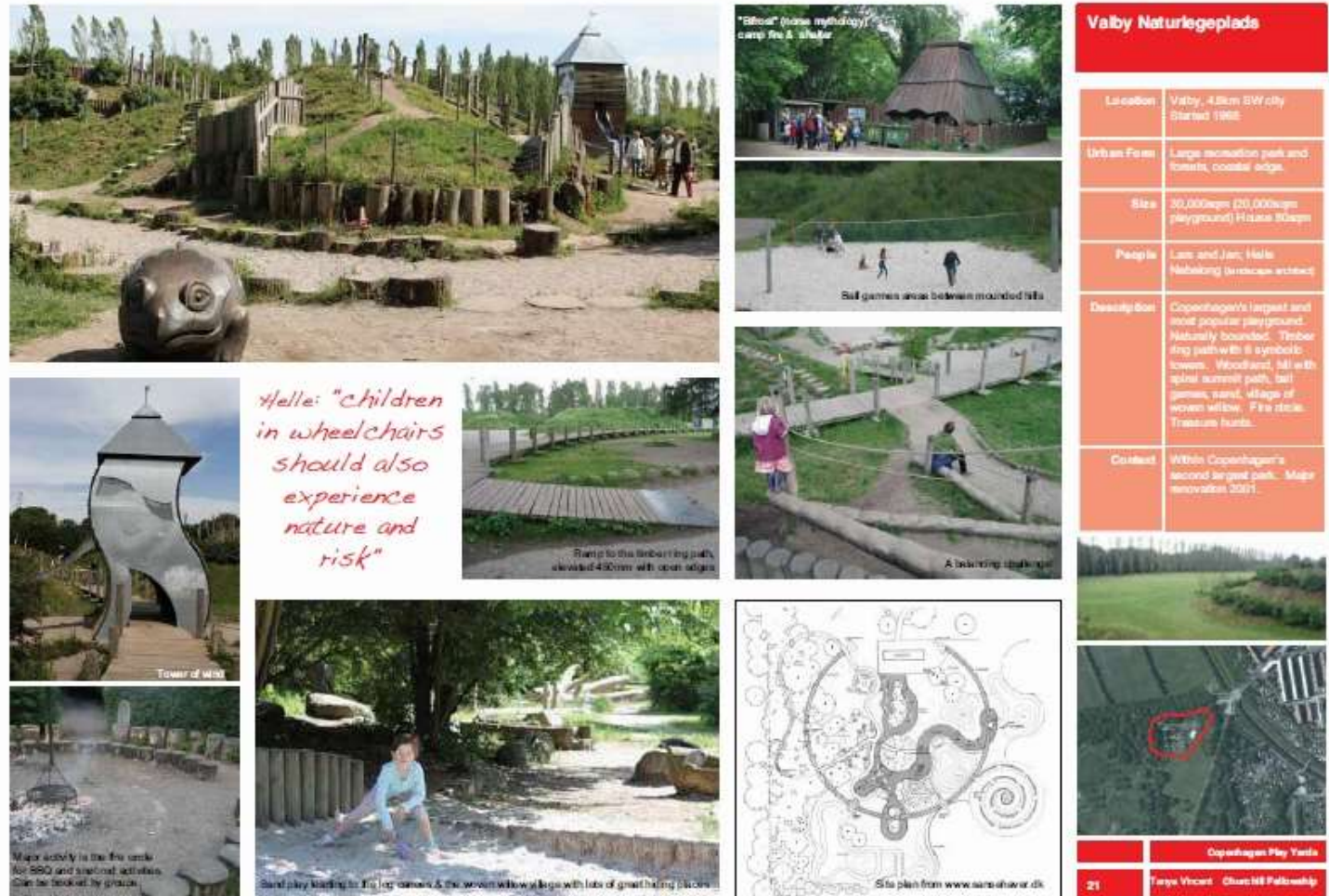
Standardisering er farlig, fordi leg bliver simplificeret og barnet ikke behøver at bekymre sig om sine bevægelser.

Denne ”læring” kan ikke overføres til verden udenfor legepladsen, hvor alt er knoldet og asymmetrisk – den verden som vi bliver konfronteret med gennem hele livet.

Hvis alt IKKE er ensartet og forudsigeligt, skærpes både interesse, koncentration og fantasi.

(Helle Nebelong 2002)

In Copenhagen there are 23 city's play yards or neighbourhood staffed play facilities that are aimed at children from 0 to 16, and that include both indoor and outdoor space.

Valby Naturlegeplads

Location	Valby, 4.5km SW city Started 1968
Urban Form	Large recreation park and forests, coastal edge
Size	30,000sqm (20,000sqm playground) House Møgen
People	Lars and Jan; Helle Nebelung (landscape architect)
Description	Copenhagen's largest and most popular playground. Naturally bordered. Timbering path with 6 symbolic towers. Woodland, hill with spiral summit path, tall games, sand, village of woven willow. Fire circle. Treasure hunts.
Context	Within Copenhagen's second largest park. Major renovation 2001.

"Bilou" (dune mythology) camp fire & shelter

Sail games area between rounded hills

Start to this timbering path, elevated 450cm with open edges

A balancing challenge

Start to this timbering path, elevated 450cm with open edges

Site plan from www.samskole.dk

Major activity is the fire circle for BBQ and seasonal activities. Can be booked by groups

Sand play leading to the top camera & the woven willow village with lots of great hiding places

Tower of willow

Helle: "children in wheelchairs should also experience nature and risk"

Copenhagen Play Yards

21 Tanya Vincent Churchill Fellowship

2012 report
from
Australian
architect
Tanya Vincent

<https://www.churchilltrust.com.au/fellowships/detail/3566/Tanya+VINCENT>

Københavns Skolehaver (1923)

Foto: Københavns Skolehaver

Foto: Helle Nebelong

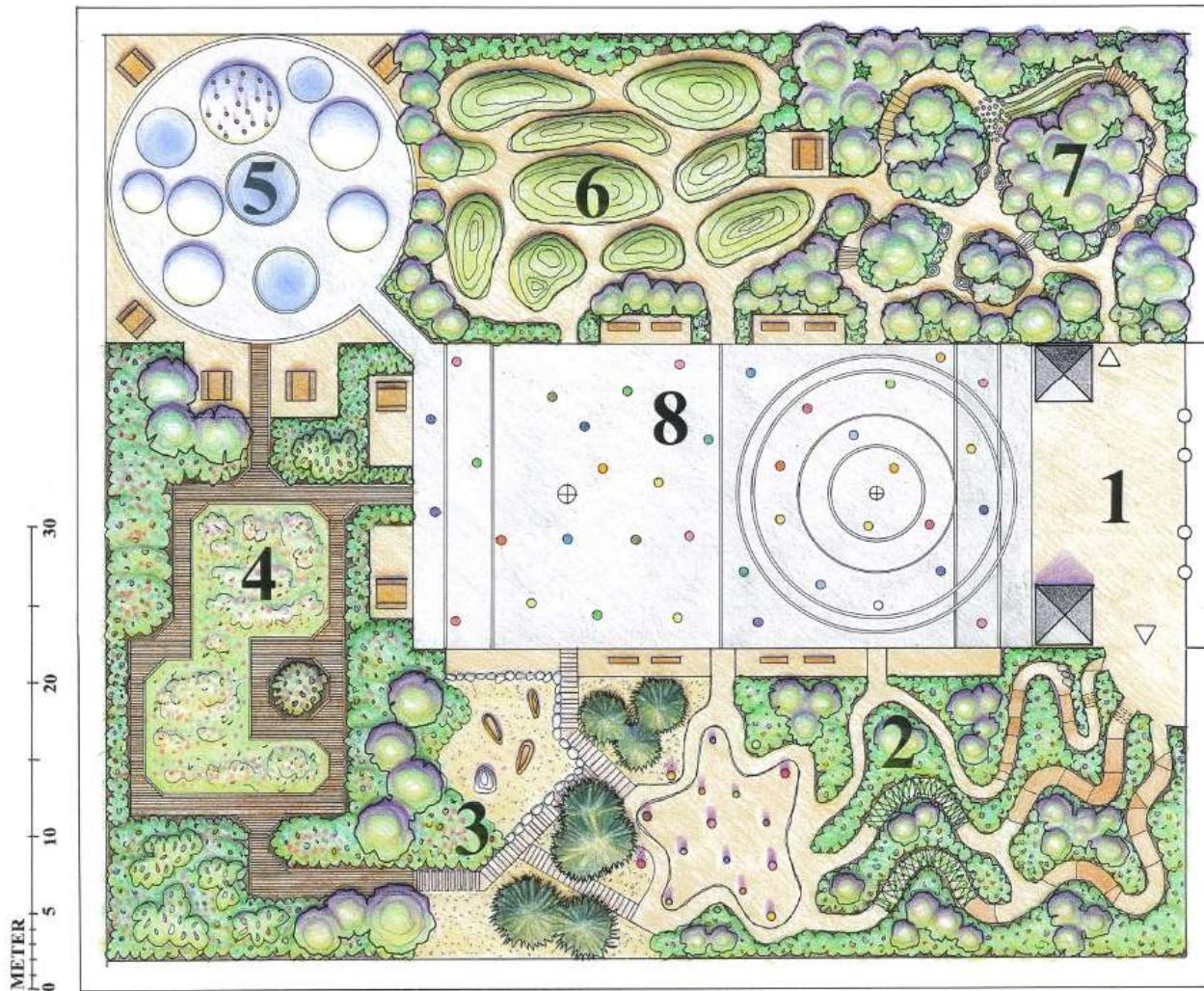
10 Cykellegebaner i Danmark 2016-2018

Cyklistforbundet & Nordea-fonden & 10 kommuner

Illustration: Helle Nebelong & Martin NH

Inspirationsforslag til kommunerne

1. Indgang/Mødeplads
2. Forhindringsbane
3. Sandbanke
4. Sommerfuglehave
5. Boblebane
6. Græsbakkebane
7. Skovlabyrinth
8. Multilegebane

Designforslag til 4.000 m² cykellegebane: Helle Nebelong
Beliggenhed: Hvor som helst

Kravsspecifikationer til cykellegebanen

- Cykellegebanens forhindringer skal kunne bruges af børn i alderen 2-12 år samt større børn og voksne med behov for cykeltræning (dvs. passe til både børne- og voksencykler)
- Cykellegebanen skal tilbyde alsidige forhindringer, der træner alle aspekter af cykelsikkerhed
- Cykellegebanen skal give plads til fri leg og gode gentagelser og ikke have en fast rute.
- Cykellegebanens visuelle identitet skal være grøn og naturlig dvs. domineret af naturlige materialer og masser af robust, varieret og gerne lokal beplantning – træer, buske, klatreplanter, stauder, vilde blomster osv., som giver varierende sanseoplevelser året rundt i form af lys/skygge, smukke farver på blomster og løv, spændende gren- og bladstrukturer, dufte, spiselige bær og frugter samt kogler og frøstande
- Cykellegebanen skal ligge et lettilgængeligt sted med et omfattende brugeropland
- Uanset location, bør der kigges nærmere på eksisterende kvaliteter. Der kan være særlige landskabselementer som f.eks. en sø, et åløb, et kuperet landskab eller en eksisterende, bevaringsværdig beplantning, som kan spille sammen med de nye tiltag og inspirere til en særlig stedsspecifik udformning
- Cykellegebanen skal være åben for offentligheden, så man kan bruge den, når man har lyst eller bare lige kommer forbi...

URBAN LIFE ACCOUNT

► TRENDS IN COPENHAGEN'S URBAN LIFE 2013

Copenhageners enjoy their access to taking a stroll on the grass, finding a seat in the sun or taking part in cultural events. Copenhageners walk more than the average Dane and often visit cafés, Nyhavn or the beach in the summer. Urban Life Account 2013 finds that nine out of ten Copenhageners are happy with the quality of urban life in Copenhagen.

Copenhagen's vision is to be a city with a diverse and unique urban life for all. A metropolis for people. We have three specific urban life goals for 2015: More urban life for all, More people to walk more and More people to stay longer.

Urban Life Account 2013 outlines key trends and present surveys and figures for urban life as well as statements from local citizens about their experiences and opinions. We take stock of the three goals and look at the development of urban life, annual variations, the impact of weather etc. This helps us review our efforts and determine what works.

Urban Life Account 2013 repeats key surveys for a comparison with 2012. In addition, Urban Life Account 2013 specifically looks at children's use of the urban space. The theme Urban Life from a Child's Perspective offers a snapshot of the urban space according to some of the youngest Copenhageners. Figures and surveys are supplemented with qualitative statements and points of view from local residents.

**COPENHAGEN
TOGETHER**

CITY OF COPENHAGEN
The Technical and
Environmental Administration

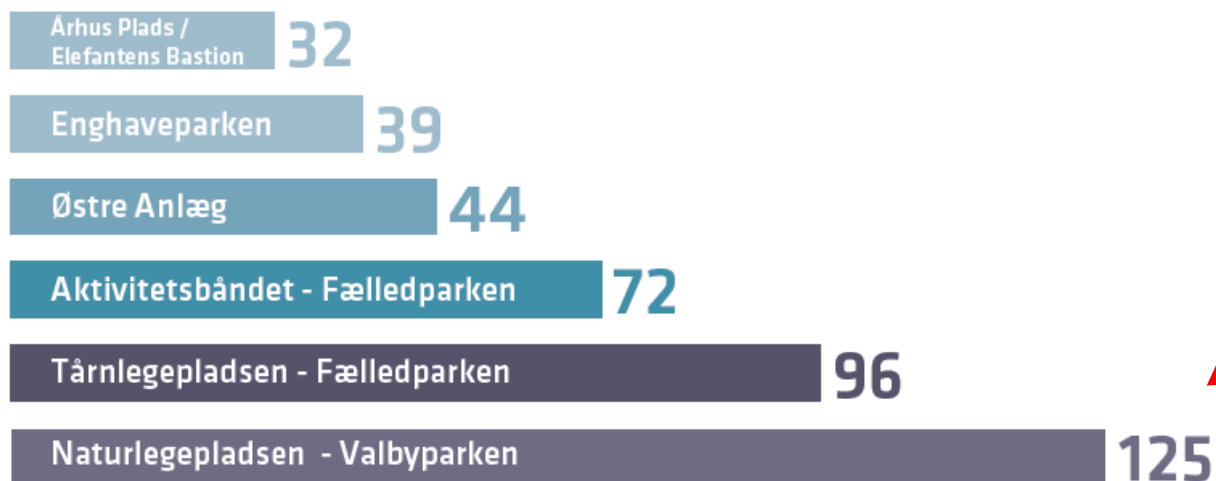
THE MOST POPULAR PLAYGROUNDS

In the course of summer 2012 and 2013, traffic surveys were carried out in some of the city's playgrounds to count the number of visitors and observe what sort of activities took place.

The Top 6 most popular playgrounds are the Naturlegepladsen in Valbyparken, Tårnlegepladsen and Aktivitetsbåndet in Fælledparken, Østre Anlæg on Østerbro, Enghaveparken on Vesterbro, Elefantens Bastion on Christianshavn and Århus Plads on Østerbro.

TOP 6 MOST VISITED PLAYGROUNDS

Average number of visits per hour between 10:00 and 18:00

ENCYCLOPEDIA OF
PLAY
in Today's Society

Rodney Carlisle
GENERAL EDITOR

VOLUME 2
P-Z

”Nature Playground in
the Valby city park...

...is recognized as being
one of the best-
designed playgrounds
for children in the
world.”

Encyclopedia of Play in Today's Society
By Rodney P. Carlisle
Sage Publications 2009

*”Man kan lege ALT
MULIGT, når der ikke
er noget. Når der bare
er natur!”*

Naturlegepladsen i Valbyparken
Design og foto: Helle Nebelong

En lille oase i hverdagen i storbyen

Design og foto: Helle Nebelong

Fotos: Helle Nebelong

Bærmispel

Kirsebær
Kornel

Solbær

Planteliste

Træer og buske

6	Glattsotmispel (<i>Amelanchier laevis</i>), 4-6 meter, smuk forårsblomstring og hostfarge
3	Prydeple 'Dolgo' (<i>Malus 'Dolgo'</i>), 5-6 meter, smuk forårsblomstring og hostfarge
1	Nordinannsedelgran (<i>Abies nordmanniana</i>), 20-30 meter (Velg egnet frøkilde)
2	Vårkornell (<i>Cornus mas</i>), 4-5 meter, spiselige bær, hostfarve, klatretre for små børn
5	Blodrips 'Koja' (<i>Ribes sanguineum 'Koja'</i>), 1½-2½ meter, røde blomster
5	Guldrips (<i>Ribes odoratum 'Fuma'</i>), 2-3 meter, stærkt duftende blomster, hostfarve
8	Solbær (<i>Ribes nigrum 'Hedda'</i> eller 'Kristin'), norske sorter
8	Rodrips (<i>Ribes rubrum 'Jonkheer van Tets'</i>), grei sort i hagen
40	Korgpil (<i>Salix viminalis</i>), 3-5 meter, tåler at grene brækkes af
60	Rodpil 'Nana' (<i>Salix purpurea 'Nana'</i>), 1-2 meter, god til at have huler i
8	Hvitpil 'Vitelina' (<i>Salix alba 'Vitelina'</i>) 15-20 meter
8	Hvitpil 'Chermesina' (<i>Salix alba 'Chermesina'</i>), 8-10 meter, orange grene vinter

Stauder

50	Lavendel (<i>Lavandula angustifolia</i>), blå, stærk aromatisk
8	Kryddertimian (<i>Thymus vulgaris</i>), lillarosa, 20-30 cm, juli-august (aromatisk)
8	Grønmynte (<i>Mentha piperita</i>), 40-60 cm, juli-august

Lavendel

Tegning: Helle Nebelong

5. maj

Murergården, København N. Design og foto: Helle Nebelong

Murergården, København N. Design og foto: Helle Nebelong

21. Oktober

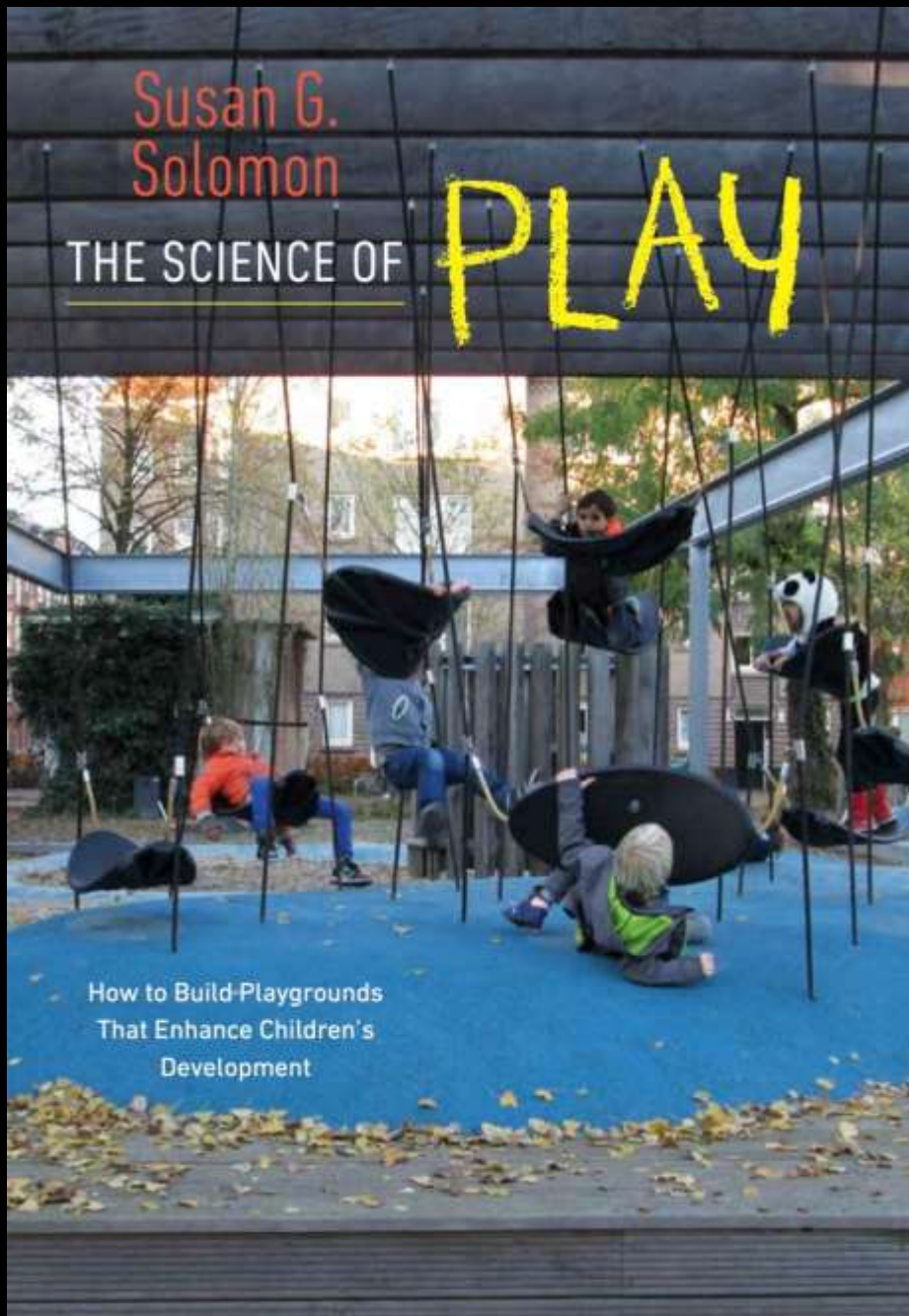
Murergården, København N. Design: Helle Nebelong

VINTER

A group of children in winter clothing are playing in a snowy outdoor area. In the foreground, a child in a pink snow suit stands with their back to the camera, looking towards a group of other children. Some children are sitting on a blue tarp on the snow, while others are standing nearby. The background shows a wooden fence, bare trees, and a building. The scene is set in a snowy, open area with some wooden structures and rocks.

Fotos: Helle Nebelong

**Murergaarden
Daycare
Centre,
Copenhagen**

Murergaarden
playground:

”An icon on natural
play”

Susan. G. Solomon
in ”The Science of
Play”
(US 2014)

2006: Jagtvejens Asyl, Kbh. N

2017: Jagtvejens Asyl, Kbh. N

Fotos: Helle Nebelong

Alholm School, Copenhagen

Design og fotos: Helle Nebelong

Garden of Senses, Copenhagen

Design og foto: Helle Nebelong

Klipper, som man kan lære IKKE at slå sig på

Foto: Helle Nebelong

Practicing parcour

Fotos: Helle Nebelong

NY SANSE- MOTORISK MOTIONSPLADS

Vi er i gang med at etablere en ny
sansemotorisk motionsplads.
Pladsen forventes færdig i løbet
af november 2016.

Med venlig hilsen
Teknik- og Miljøforvaltningen

SÅMMEN
OM RYEN

KØBENHAVNS KOMMUNE
Teknik- og Miljøforvaltningen

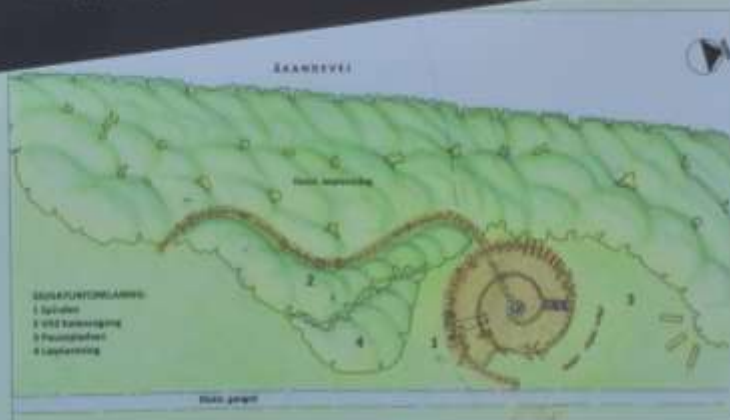

Foto: Helle Nebelong

Amager Fælled Skole

Bygherre: Københavns Kommune 2015

The Convention on the Rights of the Child says that decision makers should always think about what is best for the child.

When it comes to playgrounds, what are children's preferences? All children irrespective of age, gender, ability, disadvantages and competencies want to meet challenges and to enhance their skills, their independence and courage through play and practice. At the same time it is essential that children are being connected with nature from the very beginning of life. Children love playing with water and loose elements like sand, soil, sticks, stones, cones, leaves, flowers, berries and other nature's elements that stimulates the senses and develops the creativity.

Brug ikke gummi og pangfarver (alle steder) !
Giv børn natur i byen, så de kan lege alt muligt !

Sansehaven i Fælledparken, København Ø. Design og foto: Helle Nebelong

Naturen er mangfoldig og kan iscenesættes på uendeligt mange måder – Gør det!

Fotos: Helle Nebelong

Giv børn løse naturmaterialer, som de kan lege med og skabe og forme med, som de vil – og sætte spor!

Spørg børnene! De har en egen kompetence !

Brug også gerne humor og skab unikke og stedsspecifikke steder, som vækker forundring og forventning!

**TAKK FOR
NU !**

Foto: Amalie Nebelong

Helle Nebelong
Landscape Architect MAA, MDL, MPM
Director, Sansehaver.dk
hellenebelong@hotmail.com
Sansehaver.dk * hellenebelong.com